

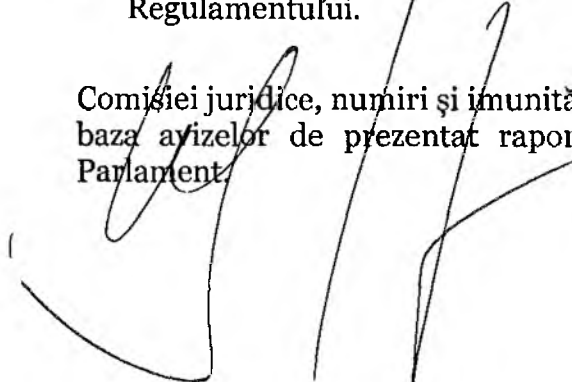
**Președintele Parlamentului
Republicii Moldova**

De difuzat deputaților.

Spre avizare:

- Comisiilor permanente,
- Guvernului RM,
- Centrului Național Anticorupție,
- Direcției generale juridice – conform Regulamentului.

Comisiei juridice, numiri și imunități – în
baza avizelor de prezentat raportul în
Parlament.

Parlamentul
Republicii Moldova

ich. nr. 01/02-12

12 februarie 2025

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

Anexe:

- proiectul de lege;
- Nota de fundamentare.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
B.D.F. Nr.	40
12	02 2025
Ora	

Deputați în Parlament

Ion Grosu	Atemie Catănoi
Gherman Doina	Viorel Bardo
Rosca Veronica	Marele Idan
Ion Chiriac	Veronica Pricaz
Oleg Cenatul	Valie Gheorghi
Ion Grosu	Cojoc Theodor
Mihail Duta	Boris Morcov
Andrian Cheptouar	Bogdan Lac
Vasile Seimareu	Bogdan Lac
Ion Babici	Plămădeală
Dorian	Botnaru Oleg
Marina Origa	Yosun
Lucia Mariana	Ilina
Valeriu	Novac
Gheorghe	Novac

LEGE

cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Sfera de reglementare și cadrul juridic

(1) Prezenta lege stabilește modul de organizare și funcționare a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, instituită prin Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

(2) Activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este reglementată de prezenta lege, de Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, de alte acte normative, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 2. Independența organizațională și funcțională a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și a procurorilor din cadrul acesteia

(1) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este o entitate independentă în cadrul Procuraturii, cu statut de procuratură specializată, care își desfășoară activitatea în baza principiilor de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului, prevăzute de Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

(2) Activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este organizată și coordonată de către procurorul-șef al acesteia.

(3) Bugetul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se reflectă separat în bugetul Procuraturii și este administrat de către procurorul-șef al acesteia.

(4) Procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sunt independenți procesual în condițiile stipulate de Codul de procedură penală al Republicii Moldova și de Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Articolul 3. Domeniul de competență al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) Atribuțiile Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sunt stabilite prin Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Codul de procedură penală al Republicii Moldova și regulamentul propriu de activitate.

(2) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este specializată în domeniul *combaterii infracțiunilor de corupție și a actelor conexe actelor de corupție*, precum și în domeniul *combaterii criminalității organizate, a terorismului și a torturii*, având următoarele atribuții specifice:

a) exercită urmărirea penală în cauzele de corupție și cele conexe actelor de corupție, infracțiunile de tortură, infracțiunile cu caracter terorist și în cele privind infracțiunile săvârșite de o organizație criminală, precum și în alte cauze date în competența sa, conform legislației procesual-penale;

b) conduce urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile în care urmărirea penală este exercitată de către organele de urmărire penală ale organelor centrale de specialitate;

c) exercită sau conduce urmărirea penală în cauzele transmise acesteia pentru instrumentare de către Procurorul General;

d) reprezintă învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele menționate la lit. a), b) și c).

(3) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate asigură, în limita atribuțiilor sale, realizarea funcțiilor Procuraturii.

Capitolul II

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA PROCURATURII ANTICORUPȚIE ȘI COMBATEREA CRIMEI ORGANIZATE

Articolul 4. Organizarea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate are statut de persoană juridică, dispune de cont trezorerial, de siglă și de ștampilă cu însemnele sale distincte. Sigla și modelul ștampilei Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se aprobă de către Procurorul General la propunerea procurorului-șef al acesteia.

(2) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate își are sediul în municipiul Chișinău și își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

(3) Structura Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se stabilește și se modifică de către Procurorul General, la propunerea procurorului-șef al acesteia, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor.

(4) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate poate avea oficii teritoriale sau reprezentanțe în teritoriu care sunt înființate de către

Procurorul General, la propunerea procurorului-șef al acesteia, cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor.

(5) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este organizată în subdiviziuni interne, care contribuie la realizarea atribuțiilor acesteia, de asemenea are subdiviziuni ce îi oferă suport administrativ și tehnic.

(6) Activitatea subdiviziunilor interne ale Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și ale oficiilor sau reprezentanțelor sale teritoriale este organizată și coordonată de procurorul-șef al acesteia sau de adjuncții acestuia potrivit competenței stabilite.

(7) Pentru asigurarea comunicării interne și externe a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, precum și pentru gestionarea eficientă a relațiilor sale cu publicul și cu reprezentanții mass-media, în cadrul acesteia funcționează o unitate de informare și comunicare cu mass-media.

(8) Activitățile economico-financiară, administrativă, de secretariat și de arhivă ale Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sunt asigurate de subdiviziunile interne corespunzătoare ale acesteia.

(9) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate deține o pagină web oficială.

Articolul 5. Conducerea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este o instituție organizată pe principii de ierarhie procesuală și administrativă. Ierarhia procesuală este stabilită și reglementată de Codul de procedură penală al Republicii Moldova și de Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și prevede ordinea controlului ierarhic în cadrul procesului penal. Ierarhia administrativă este stabilită în Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, în prezenta lege și în Regulamentul de activitate al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și instituie ordinea ierarhică internă în procesul de administrare a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(2) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este condusă de un procuror-șef, ajutat de un adjunct ori, după caz, de câțiva adjuncți.

(3) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin, procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate emite ordine și alte tipuri de acte prevăzute de regulamentul de activitate al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(4) Procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită următoarele atribuții:

a) organizează și coordonează activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, inclusiv a oficiilor sau reprezentanțelor sale teritoriale și este responsabil de exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

b) stabilește și repartizează atribuțiile procurorilor și ale altui personal din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

c) elaborează și propune Procurorului General proiectul de buget anual al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

d) elaborează și propune spre aprobare Procurorului General proiectul regulamentului de activitate al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

e) organizează selecția personalului Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, cu excepția procurorilor;

f) asigură respectarea, în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, a cerințelor privind protecția secretului de stat și a altor informații cu acces limitat;

g) face propuneri privind stimularea ori sancționarea disciplinară a procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

h) numește, promovează, transferă și eliberează din funcție, aplică măsuri de încurajare și sancțiuni disciplinare personalului Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, cu excepția procurorilor;

i) reprezintă Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în relațiile cu alte autorități publice din țară și cu instituții similare din alte state, inițiază și semnează, în condițiile legii, acorduri de cooperare cu instituții similare din alte state, având acordul Procurorului General;

j) organizează și implementează sistemul de control intern managerial în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și poartă răspundere managerială pentru administrarea bugetului instituției și a patrimoniului public aflat în gestiunea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

k) pregătește raportul anual privind activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

l) exercită alte atribuții prevăzute de lege și actele normative subordonate legii.

(5) Procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate transmite Procurorului General, anual, până în data de 15 februarie a anului în curs, un raport despre activitatea procuraturii specializate în anul precedent. Raportul este plasat pe pagina web oficială a procuraturii specializate.

(6) În lipsa procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, atribuțiile acestuia sunt exercitate de un adjunct desemnat prin ordinul procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(7) Adjuncții procurorului-șef se subordonează nemijlocit procurorului-șef și organizează activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în limita împuternicirilor ce le sunt atribuite de procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

Articolul 6. Evaluarea performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) În scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, performanțele procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se evaluează de către o comisie de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, constituită ad-hoc de Consiliul Superior al Procurorilor.

(2) Evaluarea performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se inițiază la sesizarea Procurorului General sau a cel puțin 1/3 din membrii Consiliului Superior al Procurorilor. Evaluarea performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate nu poate avea loc mai des decât o dată la doi ani și doar pentru perioada precedentă datei evaluării în care persoana a activat efectiv. Pentru aceeași perioadă de activitate, nu pot fi inițiate mai multe proceduri de evaluare.

(3) Comisia de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se constituie în termen de 10 zile din momentul inițierii procedurii de evaluare. Comisia este formată din 5 membri, dintre care cel puțin 2 membri dispun de experiență profesională în funcție de procuror de cel puțin 7 ani. Membrii sunt propuși după cum urmează: unul este propus de Procurorul General, unul – de Ministerul Justiției, unul – de Consiliul Superior al Magistraturii, unul – de Consiliul Superior al Procurorilor și unul – de procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, ce este supus evaluării. Faptul că nu au fost prezentate propuneri pentru componența comisiei din partea tuturor subiecților nu împiedică constituirea acesteia dacă au fost propuși membri din partea a cel puțin 3 subiecți, dintre care cel puțin 2 dispun de experiență profesională în funcție de procuror de cel puțin 7 ani. Ședințele comisiei de evaluare sunt deliberative dacă la acestea participă majoritatea membrilor indicați în actul de constituire.

(4) Calitatea de membru al comisiei de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate poate fi deținută de persoane care dispun de calificare în domeniul dreptului, al managementului public, având experiență de cel puțin 10 ani în domeniul de activitate profesională și o reputație ireproșabilă. Membrul comisiei de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate propus de Ministerul Justiției nu poate fi angajat în serviciul public. Calitatea de membru al comisiei de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

nu poate fi deținută de persoane aflate în subordinea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(5) Activitatea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este evaluată în baza următoarelor criterii de evaluare:

a) competența managerială privind: planificarea calitativă a activității Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate; organizarea managementului operațional, inclusiv prin repartizarea clară a atribuțiilor între subdiviziunile Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și prin aplicarea standardelor de control al implementării acestora; elaborarea politicilor de management al riscurilor; crearea și menținerea unui climat organizațional pozitiv de muncă, motivarea și stimularea profesionalismului personalului; asigurarea evaluării performanțelor personalului; adaptarea stilului de conducere la cerințele funcției și asumarea responsabilității pentru deciziile luate;

b) competența profesională privind: utilizarea capacităților și abilităților profesionale pentru realizarea, în mod optim, a atribuțiilor și, implicit, a funcțiilor Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate; realizarea proceselor operaționale; luarea deciziilor întemeiate;

c) eficiența privind: gestionarea eficientă a resurselor umane, tehnice și informaționale; asigurarea și promovarea legalității, integrității și meritocrației personalului; implementarea managementului riscurilor, inclusiv al riscurilor de corupție, de utilizare de către procurori a atribuțiilor de serviciu în alte interese decât cele stabilite de lege și de aplicare neuniformă a legii; asigurarea funcționalității mecanismului de specializare a personalului;

d) comunicarea eficientă internă și externă.

(6) Nivelul corespunderii prestației procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate cu exigențele pentru exercitarea funcției se stabilește prin prisma indicatorilor de performanță stabiliți în raport cu fiecare criteriu de evaluare.

(7) Modalitatea de evaluare și indicatorii de performanță se stabilesc detaliat printr-un regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor. Regulamentul conține elementele prevăzute la art. 30 alin. (2) și (3) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor.

(8) Comisia de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este în drept să audieze orice procuror sau alt angajat al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei

Organizate, să solicite și să primească de la orice persoană explicații scrise, date și informații, inclusiv date analitice, să antreneze în procesul de evaluare experți independenți, să dispună control de audit, inclusiv al managementului instituțional. Comisia de evaluare audiază, în mod obligatoriu, procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(9) În urma evaluării performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, comisia de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate întocmește, în termen de cel mult 30 de zile, un raport motivat prin care propune acordarea unuia dintre următoarele calificative: „excelent”, „bine”, „nesatisfăcător”. Raportul cu calificativul propus, cel care are caracter consultativ, se prezintă Consiliului Superior al Procurorilor.

(10) Consiliul Superior al Procurorilor examinează raportul comisiei de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate. În rezultatul examinării, Consiliul Superior al Procurorilor adoptă o hotărâre cu privire la acordarea unuia dintre calificativele „excelent” „bine”, „nesatisfăcător” sau, dacă consideră că evaluarea efectuată de comisie a avut loc cu încălcarea procedurii și această încălcare a avut un efect determinant asupra rezultatelor evaluării, adoptă o hotărâre de restituire a raportului pentru repetarea procedurii de evaluare a performanțelor. La repetarea procedurii de evaluare a performanțelor, comisia de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este obligată să ia în considerare obiecțiile formulate de Consiliul Superior al Procurorilor.

(11) În cazul adoptării hotărârii privind acordarea calificativului „nesatisfăcător”, Consiliul Superior al Procurorilor propune Procurorului General eliberarea din funcție a procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(12) În cazul constatării unor aparențe de abatere disciplinară, comisia de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sesizează Consiliul Superior al Procurorilor potrivit art. 43 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Capitolul III

PERSONALUL PROCURATURII ANTICORUPȚIE ȘI COMBATERICA CRIMEI ORGANIZATE

Articolul 7. Personalul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) În cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate activează ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații, consultanți, specialiști, personal tehnic și administrativ în limita posturilor prevăzute în statul de personal aprobat de procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(2) Numărul procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este stabilit de către Consiliul Superior al Procurorilor la propunerea Procurorului General, în coordonare cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(3) Transferul procurorului dintr-un oficiu sau o reprezentanță teritorială a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în alta se face prin ordinul procurorului-șef, cu acordul procurorului vizat.

(4) Salarizarea personalului Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, inclusiv a celui detașat, se efectuează din bugetul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

Articolul 8. Personalul detașat

(1) Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii care urmează să activeze în Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sunt selectați în mod individual de către procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și sunt detașați de la alte instituții pentru o perioadă de până la 5 ani, care poate fi reînnoită pe o altă perioadă de până la 5 ani. Detașarea se face prin ordinul Procurorului General, cu avizul prealabil al conducătorului instituției în care activează persoana detașată și cu acordul scris al acesteia din urmă.

(2) Ofițerii de informații și securitate pot fi detașați la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în condițiile alin. (1) pentru o perioadă de până la 3 ani. Detașarea se dispune prin ordin al Procurorului General, cu avizul prealabil al directorului Serviciului de Informații și Securitate și acordul scris al ofițerului de informații și securitate. Pe perioada detașării, ofițerii de informații și securitate obțin statutul de ofițeri de investigații.

(3) Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii care urmează să activeze în Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, în procesul de selecție, sunt supuși testării privind aptitudinile psihologice pentru exercitarea atribuțiilor, de asemenea testării la detectorul comportamentului simulat (poligraf).

(4) Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații, ofițerii de informații și securitate și specialiștii detașați de la alte instituții își desfășoară activitatea numai în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și se subordonează din punct de vedere administrativ procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(5) Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații, ofițerii de informații și securitate și specialiștii detașați își desfășoară activitatea numai la indicația și

sub controlul procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și efectuează doar acțiunile de urmărire penală și măsurile speciale de investigații dispuse de acești procurori.

(6) Detașarea ofițerilor de urmărire penală, ofițerilor de investigații și a specialiștilor la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate încetează înainte de termen prin revocarea acestora din funcție de către Procurorul General la propunerea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(7) Detașarea ofițerilor de informații și securitate la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate încetează înainte de termen prin revocare de către Procurorul General, la propunerea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate sau la solicitarea directorului Serviciului de Informații și Securitate coordonată în prealabil cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(8) Legislația privind statutul ofițerilor de urmărire penală și al ofițerilor de investigații se aplică personalului detașat pe perioada detașării la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în măsura în care nu contravine prevederilor prezentei legi.

(9) Personalului detașat i se conferă grade speciale în condițiile legii, de către conducătorii instituțiilor de la care persoanele respective sunt detașate, la propunerea procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

Articolul 9. Legitimația personalului Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) Odată cu numirea în funcție sau detașarea la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, procurorii, ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații și specialiștii primesc legitimații al căror model se aprobă de Consiliul Superior al Procurorilor.

(2) Odată cu încetarea raporturilor de serviciu ale personalului Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, precum și în perioada suspendării din funcție sau a înlăturării acestuia de la îndeplinirea obligațiilor de serviciu, legitimația se retrage.

Capitolul IV COOPERAREA LA NIVEL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Articolul 10. Cooperarea la nivel national și internațional a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, în limita atribuțiilor sale și în realizarea activității sale, cooperează și poate institui parteneriate cu organizații și instituții publice naționale, străine și internaționale.

(2) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate poate coopera direct cu organizații sau instituții publice străine similare în vederea consultărilor reciproce privind infracțiunile date în competența lor, precum și pentru schimbul de date și informații privind investigarea acestor infracțiuni.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 11. Dispoziții finale

(1) Prin prezenta lege se modifică unele acte normative conform anexei.

(2) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se creează din momentul intrării în vigoare a prezentei legi și va reprezenta succesorul de drept al Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și al Procuraturii Anticorupție. Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate urmează a deveni operațională după aprobarea de către Consiliul Superior al Procurorilor a unui procuror-șef interimar al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în conformitate cu prevederile alin. (18) lit. b).

(4) Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuratura Anticorupție își încetează activitatea la expirarea unui termen de 30 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(5) La data încetării activității Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție, mandatul procurorilor șefi ai celor două procuraturi specializate și al adjuncților acestora, inclusiv a interimarilor, încetează de drept. Până la încetarea activității Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție, procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi li se va propune transferul, cu acordul lor și fără concurs, la alte procuraturi teritoriale, în funcțiile vacante de procurori, cu excepția funcțiilor de procuror-șef.

(6) În vederea asigurării posibilității transferului procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora din cele două procuraturi care urmează să își înceteze activitatea în cadrul procuraturilor teritoriale, Procurorul General, în termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura preavizarea acestora cu propunerea de a opta pentru una din funcțiile vacante de procuror disponibile în cadrul procuraturilor teritoriale.

(7) La data încetării activității Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție, personalul

Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și ai Procuraturii Anticorupție, care include consultanții, specialiștii și personalul tehnic și administrativ, precum și personalul detașat de la alte instituții, își vor continua activitatea în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, în limita statelor de personal. Detașările în curs ale personalului din cele două procuraturi specializate care își vor înceta activitatea se mențin în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, până la împlinirea termenului pentru care acestea au fost dispuse.

(8) Bunurile mobile și imobile ale Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și ai Procuraturii Anticorupție se transmit Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(9) Cauzele aflate în curs de soluționare la nivelul Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și ai Procuraturii Anticorupție, cauzele soluționate ale căror dosare se află în arhiva Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și ai Procuraturii Anticorupție, precum și alte documente aflate în executare la aceste procuraturi se transmit pe cale administrativă Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(10) În vederea executării prevederilor alin. (8) și (9), Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuratura Anticorupție, până la expirarea termenului prevăzut la alin. (4), vor asigura transmiterea bunurilor mobile și imobile, a arhivelor acestora, precum și a dosarelor, materialelor, altor documente aflate în executare la acestea către Procuratura Generală. Transmiterea se va face în baza unui calendar de acțiuni coordonat în comun și cu constituirea de către Procuratura Generală a unor comisii mixte de transmitere pentru fiecare din cele două procuraturi specializate, în care vor fi desemnați un număr egal de reprezentanți ai Procuraturii Generale și ai procuraturii specializate în cauză, care vor fi responsabile de întocmirea actelor de inventariere a bunurilor, dosarelor, materialelor, altor documente transmise, precum și a actelor finale de predare-primire a acestora.

(11) În termen de 30 de zile din momentul începerii activității Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în conformitate cu prevederile alin. (3), Procuratura Generală va asigura transmiterea către Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate a bunurilor mobile și imobile, a arhivelor, precum și a dosarelor, materialelor, altor documente preluate de la Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuratura Anticorupție. Transmiterea va fi realizată cu respectarea procedurilor prevăzute la alin. (10).

(12) Sesizările parvenite după intrarea în vigoare a prezentei legi vor fi transmise în adresa Procuraturii Generale, care le va redirectiona, potrivit competenței stabilite de prezenta lege, către Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, din momentul începerii activității acesteia în conformitate cu prevederile alin. (3).

(13) Până la momentul începerii activității Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în conformitate cu prevederile alin. (3), Guvernul:

a) va asigura alocarea unui sediu pentru Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și va transmite sediul către procuratura respectivă din momentul creării acesteia;

b) va alocă resursele financiare necesare pentru achiziționarea echipamentului și altor necesități tehnice pentru a asigura activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

c) va elabora și va înainta propunerile corespunzătoare de ajustare la Legea bugetului de stat pentru anul 2025.

(14) Prin derogare de la prevederile art. 5 alin. (4) lit. d), regulamentul de activitate al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate în versiunea sa inițială va fi elaborat și aprobat de Procurorul General în termenul prevăzut la art. 12 alin. (1).

(15) Prin derogare de la prevederile art. 7 alin. (2), stabilirea inițială a numărului procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se va realiza de către Consiliul Superior al Procurorilor la propunerea Procurorului General în termenul prevăzut la art. 12 alin. (1).

(16) Procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate va realiza o evaluare a necesarului de procurori în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate o dată la un an de zile, termenul inițial începând a curge de la data începerii activității procuraturii date în conformitate cu prevederile alin. (3). Concluziile procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate vor fi înaintate către Procurorul General, care va propune Consiliului Superior al Procurorilor numărul actualizat de procurori, însoțit de evaluarea și concluziile procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, în vederea aprobării acestuia în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (2).

(17) Numărul actualizat al procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor în condițiile alin. (16) nu poate fi mai mic decât numărul inițial de procurori stabilit în conformitate cu prevederile alin. (15).

(18) În termen de 10 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) Consiliul Superior al Procurorilor și Procurorul General vor aproba structura Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate;

b) Procurorul General va desemna un procuror-șef interimar al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, care urmează să asigure interimatul funcției respective până la numirea în funcție a unui procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate conform alin. (20), și va înainta interimatul dispus spre aprobare Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit prevederilor art. 27¹ din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

c) Consiliul Superior al Procurorilor va iniția concursul pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, în conformitate cu prevederile art. 25¹ din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, precum și concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, în conformitate cu prevederile privind organizarea și desfășurarea concursurilor pentru ocuparea funcțiilor vacante de procuror în procuraturile specializate din cadrul Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

(19) În termen de 3 zile de la încheierea concursului pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, Consiliul Superior al Procurorilor va transmite cel mult doi candidați în ordinea rezultatelor obținute pentru a fi evaluați în sensul Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

(20) În termen de 3 zile de la recepționarea rapoartelor Comisiei de evaluare a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor va propune numirea în funcție a procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(21) Prin derogare de la prevederile art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, în scopul operaționalizării mai rapide a Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, candidații care vor câștiga concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, organizat în conformitate cu prevederile alin. (18) lit. c), vor fi numiți în funcție fără a parcurge în prealabil procedura de evaluare externă a integrității etice și financiare.

(22) Procurorii numiți în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate potrivit prevederilor alin. (21) vor fi supuși subsecvent procedurii de evaluare externă a integrității etice și financiare prevăzute de Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, asigurându-se totodată respectarea prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative.

(23) La concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante de procuror în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate pot participa procurorii care întrunesc cerințele legale stabilite de art. 20 alin. (4) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, inclusiv procurorii, procurorii-șefi și adjuncții acestora care activează în cadrul Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție până la încetarea activității acestora potrivit prevederilor alin. (4).

(24) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, procurorii, procurorii-șefi și adjuncții acestora care activează în cadrul Procuraturii Combaterea Criminalității

Organizate și Cauze Speciale și a Procuraturii Anticorupție și care vor fi transferați în cadrul procuraturilor teritoriale în conformitate cu prevederile alin. (5) își păstrează drepturile salariale aferente funcțiilor pe care aceștia le-au deținut în cadrul celor două procuraturi care și-au încetat activitatea.

(25) Subiecții vizați de alin. (24) beneficiază de prevederile alineatului respectiv până la luna imediat următoare celei în care se va realiza suplinirea tuturor locurilor vacante din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate cu procurori care au promovat procedura de evaluare externă a integrității etice și financiare, prevăzută de Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative. Începând cu luna imediat următoare, aceștia vor beneficia de drepturile salariale aferente funcțiilor de procuror pe care le dețin la momentul respectiv.

(26) Implementarea prevederilor alin. (24) și (25) se asigură în comun de Guvern și Procuratura Generală.

(27) În termen de 10 zile lucrătoare de la data aprobării de către Consiliul Superior al Procurorilor a unui procuror-șef interimar al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, acesta va veni în adresa Procurorului General cu propuneri de delegare în cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate a unor procurori de la alte procuraturi.

(28) Prin derogare de la prevederile art. 54 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, delegarea procurorilor de la alte procuraturi către Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate se va face de către Procurorul General doar cu acordul scris al Consiliului Superior al Procurorilor. Delegarea procurorilor de la alte procuraturi poate fi realizată, fără acordul lor, pe o perioadă de până la 6 luni de zile pe parcursul unui an, iar cu consimțământul lor scris, pentru o perioadă de până la 12 luni.

Articolul 12. Dispoziții tranzitorii

(1) În termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, autoritățile publice responsabile vor adopta actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi și vor opera modificările necesare în actele lor normative, pentru a asigura corespunderea acestora cu prevederile prezentei legi.

(2) Actele de procedură îndeplinite în cauzele prevăzute la art. 11 alin. (9), cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile.

(3) Soluțiile de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei ori de refuz în pornirea urmăririi penale, precum și cele de trimitere în judecată, dispuse de către procurorii Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii

Anticorupție, care nu au făcut obiectul unui control ierarhic, rămân a fi supuse de la data desființării Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție controlului exercitat de procurorul ierarhic superior, prevăzut la art. 299¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, dispozițiile art. 287, art. 299¹ și art. 299² din Codul de procedură penală aplicându-se în mod corespunzător. Prin derogare de la prevederile art. 299¹ alin. (3) din Codul de procedură penală, după desființarea Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție, plângerea împotriva soluțiilor respective, dispuse de procurorul din cadrul uneia din cele două procuraturi specializate, se depune în exclusivitate la Procurorul General.

(4) Acțiunile, inacțiunile și actele efectuate sau dispuse de procurorii Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție în cauzele aflate în curs de soluționare, care nu au făcut obiectul unui control ierarhic, rămân a fi supuse de la data desființării Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție controlului exercitat de procurorul ierarhic superior, prevăzut la art. 299¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, dispozițiile art. 299¹ și art. 299² din Codul de procedură penală aplicându-se în mod corespunzător. Prin derogare de la prevederile art. 299¹ alin. (3) din Codul de procedură penală, după desființarea Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție, plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul din cadrul uneia din cele două procuraturi specializate, se depune în exclusivitate la Procurorul General.

(5) De la data desființării Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție, la judecarea cauzelor transmise potrivit art. 11 alin. (9), precum și la soluționarea propunerilor, contestațiilor, plângerilor sau a oricăror alte cereri formulate în aceste cauze participă procurori din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

(6) Prin derogare de la prevederile art. 407 și art. 423 din Codul de procedură penală, după intrarea în vigoare a prezentei legi, căile de atac declarate de procurorii Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție pot fi retrase numai cu acordul scris al Procurorului General.

(7) Termenele de prescripție de tragere la răspunderea penală nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă se suspendă de la momentul intrării în vigoare a prezentei legi până în prima zi lucrătoare după expirarea perioadei prevăzute la art. 11 alin. (11).

(8) Termenele prevăzute de Codul de procedură penală pentru efectuarea actelor procedurale, pentru formularea plângerilor, căilor de atac de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă acestea se întrerup de la momentul intrării în vigoare a prezentei legi. Noi termene, de aceeași durată, vor începe să

curgă din prima zi lucrătoare după expirarea perioadei prevăzute la art. 11 alin. (11).

(9) Prin derogare de la prevederile art. 11 alin. (11), în cauzele în care au fost luate măsuri preventive, măsuri asigurătorii sau alte măsuri procesuale de constrângere, dosarele corespunzătoare vor fi transmise de către Procuratura Generală în adresa Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate de îndată ce aceasta își va începe activitatea în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (3).

(10) Procurorul-șef interimar al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate va analiza și decide asupra măsurilor menționate la alin. (9), aflate în curs, putând sesiza instanța cu cereri referitoare la acestea.

PRESEDINTELE PARLAMENTULUI

Modificarea unor acte normative

I. – În Clasificatorul general al legislației, aprobat prin Legea nr. 1325/1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 47–48, art. 344), cu modificările ulterioare, textul „06.04.13.03 Procuratura Anticorupție” se substituie cu textul „06.04.13.03 Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”, iar textul „06.04.13.04 Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale” se exclude.

II. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 53¹ alineatul (1) litera d) cuvintele „procuraturilor specializate” se substituie cu cuvintele „procuraturii specializate”.

2. Articolul 257, alineatul (4)¹ va avea următorul cuprins:

„(4)¹ Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită și conduce urmărirea penală în privința infracțiunilor date în competența lor, indiferent de locul săvârșirii acestora.”.

3. Articolul 270¹ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 270¹.** Competența Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

(1) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal:

1) dacă au fost săvârșite de:

a) persoane al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova, cu excepția aleșilor locali, alții decât cei specificați la lit. b);

b) primari, viceprimari, consilieri locali ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender;

c) persoane care sunt investite în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern;

d) funcționari publici de conducere de nivel superior;

e) inspectori-judecători din cadrul Inspecției judiciare sau inspectori din cadrul Inspecției procurorilor;

f) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia;

g) directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat;

h) directorul adjunct al Serviciului Vamal;

i) directorul și directorul adjunct al Agenției Achiziții Publice;

j) șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției, șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și șeful adjunct al Inspectoratului General de Carabinieri;

k) directorul general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;

l) colaboratorii Centrului Național Anticorupție în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;

m) ofițerii de informații și securitate;

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, a serviciilor, a privilegiilor, a avantajelor sub orice formă și a altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 10 000 de unități

convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 100 000 de unități convenționale.

(2) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită urmărirea penală în cazul:

- 1) infracțiunilor cu caracter terorist în sensul art. 134¹¹ din Codul penal;
- 2) infracțiunilor prevăzute la art. 135–144, art. 166¹ alin. (3) și (4), art. 279, 283, 284, 295–295², 337–346 și 352² din Codul penal;
- 3) infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (5) și art. 181³ din Codul penal;
- 4) infracțiunii prevăzute la art. 243 din Codul penal, dacă bunurile provin din infracțiunile date în competență conform prezentului articol ori dacă infracțiunea a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală;
- 5) infracțiunilor prevăzute la art. 244, 248–248² și 249 din Codul penal, dacă valoarea în vamă a mărfurilor, a drepturilor de import sau a prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește valoarea de 50000 de unități convenționale;
- 6) infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave săvârșite de un grup criminal organizat în sensul art. 46 din Codul penal, cu excepția celor menționate la art. 269 din prezentul cod;
- 7) infracțiunilor săvârșite de o organizație (asociație) criminală în sensul art. 47 din Codul penal, cu excepția celor menționate la art. 269 din prezentul cod.

(3) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 191 din Codul penal dacă acestea au fost săvârșite cu folosirea situației de serviciu de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.

(4) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 243 din Codul penal dacă bunurile provin din infracțiuni de corupție sau conexe actelor de corupție și infracțiunea a fost săvârșită de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.

(5) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 325 și 326 din Codul penal dacă acestea au fost săvârșite în privința persoanelor specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.

(6) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală cu competență teritorială generală ale:

- 1) Ministerului Afacerilor Interne;
- 2) Serviciului Vamal;
- 3) Serviciului Fiscal de Stat.”.
4. Articolul 270² se abrogă.

III. – La articolul 11 alin. (5) din Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 164–167, art. 812), cuvintele „Procuraturii Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale” se substituie cu cuvintele „Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”.

IV. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 9:

la alineatul (1), textul „Procuratura Anticorupție și Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale” se substituie cu textul „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate este specializată în combaterea infracțiunilor de corupție, a actelor conexe actelor de

corupție, în combaterea criminalității organizate, a terorismului și a torturii și are următoarele atribuții specifice:

a) exercită urmărirea penală în cauzele de corupție și cele conexe actelor de corupție, infracțiunile de tortură, infracțiunile cu caracter terorist și în cele privind infracțiunile săvârșite de o organizație criminală, precum și în alte cauze date în competența sa, conform legislației procesual-penale;

b) conduce urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile în care urmărirea penală este exercitată de către organele de urmărire penală ale organelor centrale de specialitate;

c) exercită sau conduce urmărirea penală în cauzele transmise acesteia pentru instrumentare de către Procurorul General;

d) reprezintă învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele menționate la lit. a), b) și c).”;

alineatul (5) se abrogă.

2. Articolul 43 alineatul (1) se completează cu litera f), cu următorul cuprins:

„f) în cazul prevăzut la art. 6 alin. (12) din *Legea nr. cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și modificarea unor acte normative*, de către comisia de evaluare a performanțelor procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, dacă există bănuieli rezonabile privind săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute la art. 38.”.

3. La articolul 52¹ alineatul (3), textul „art. 31¹ alin. (9)” se substituie cu textul „art. 31¹ alin. (10)”.

V. – La articolul 20 alineatul (1) litera b¹) din *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245–246, art. 511), cuvintele „Procuratura Anticorupție” se substituie cu cuvintele „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”.

VI. – Legea nr. 159/2016 cu privire la procuraturile specializate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 245–246, art. 519) se abrogă.

VII. – Legea integrității nr. 82/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 229–243, art. 360), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, în cadrul noțiunii „autoritate anticorupție”, cuvintele „Procuratura Anticorupție” se substituie cu cuvintele „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”.

2. La articolul 43 alineatul (2), cuvintele „Procuraturii Anticorupție” se substituie cu cuvintele „Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”.

VIII. – La articolul 3 alineatul 3 din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 325–327, art. 581), cu modificările ulterioare, cuvintele „Procuratura Anticorupție” se substituie cu cuvintele „Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”.

IX. – Articolul 10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 556–559, art. 768), se modifică după cum urmează:

litera c), după cuvântul „procurori” se completează cu textul „, cu excepția procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”;

litera d) se completează cu următorul text:

„- procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate”.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate a fost elaborat de către un grup de deputați, având în vedere decizia CSS din 20 ianuarie 2025, dar și amenințările de corupție electorală, în special cu implicarea directă a grupărilor criminale organizate.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
- Art. 73 din <i>Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994</i> („Articolul 73. Inițiativa legislativă - Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.”); - Art. 47 din <i>Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului (Articolul 47. Condițiile exercitării dreptului de inițiativă legislativă și subiecții acestui drept).</i>
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
I. Analiza sistemului procuraturilor specializate în raport cu formele de criminalitate cu care se confruntă securitatea națională a Republicii Moldova, în particular corupția, inclusiv cea politică și electorală, implicarea grupurilor criminale organizate în destabilizarea statului de drept, trădarea de patrie, acțiunile subversive ale formațiunilor din jurisdicții străine, războiul hibrid etc. a determinat concluzia că sistemul creat acum 10 ani nu corespunde noilor provocări cu care se confruntă țara noastră. Intenția reconfigurării procuraturilor specializate pe dimensiunea luptei cu corupția și crima organizată are la bază mai multe premise de ordin politico-juridic: a) decizia Consiliului Suprem de Securitate din 11 noiembrie 2024, la subiectul combaterii corupției politice și a celei electorale Având în vedere provocările majore cu care se confruntă Republica Moldova, inclusiv formele de criminalitate hibridă manifestate la adresa desfășurării normale a procesului electoral (criminalitate combinată între corupția politică, corupția electorală și crima organizată), fapt desprins chiar din împrejurările în care s-au desfășurat ultimele scrutine, dar și ținând cont de pericolul acestor forme de criminalitate hibridă la adresa altor scrutine, inclusiv a celui imediat următor, ceea ce, în cele din urmă ar constitui un veritabil pericol la adresa securității statului, s-a decis, de urgență, convocarea Consiliului Suprem de Securitate. <i>Inter alia</i>, la ședința Consiliului a fost luată în vizor și chestiunea privind reconfigurarea instituțiilor specializate să prevină și să combată corupția, inclusiv corupția electorală.

b) **audierile parlamentare din 6 și 7 decembrie 2024 în cadrul Comisiilor de profil** (Comisia securitate națională, apărare și ordine publică; Comisia juridică, numiri și imunități) a conducerii instituțiilor de drept menite să prevină și să combată corupția, precum și a reprezentanților altor autorități/instituții cu atribuții conexe, dar și a societății civile, la tema fraudelor electorale semnalate în cadrul alegerilor prezidențiale și al referendumului republican din 2024.

În cadrul audierilor au fost constatate mai multe deficiențe ale modului în care unele instituții de drept au acționat/cooperat în procesul de prevenire și combatere a corupției, în special, a corupției electorale.

c) **audierile din 12 decembrie 2024 în Plenul Parlamentului** a conducătorilor instituțiilor de drept¹ menite să prevină și să combată corupția, inclusiv cea electorală, la subiectul fraudelor electorale semnalate în cadrul alegerilor prezidențiale și al referendumului republican din 2024, fiind constatate aceleași deficiențe de acționare și cooperare a unor organe de drept în procesul prevenirii și combaterii corupției electorale.

d) **Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 285 din 12 decembrie 2024 cu privire la rezultatul audierilor parlamentare privind fraudele electorale semnalate în cadrul scrutinelor electorale din anul 2024².**

În rezultatul audierilor, Plenul Parlamentului a constatat că „*scrutinele electorale desfășurate în anul 2024 au fost afectate de provocări majore ce vizează: a) finanțarea ilegală a campaniei electorale și coruperea alegătorilor în proporții deosebit de mari, acțiuni care sunt de natură să afecteze procesele democratice; b) sfidarea legislației electorale și a normelor privind raportarea financiară prin crearea unor entități politice noi și susținerea unor candidați formal independenți, dar, de facto, controlați de către membrii partidului politic declarat neconstituțional, acțiuni care urmăresc să compromită integritatea procesului electoral și să submineze spiritul democratic al legii, demonstrând intenția de a păstra o influență asupra rezultatului electoral contrar deciziilor Curții Constituționale și voinței poporului Republicii Moldova; c) promovarea campaniei ample de dezinformare în masă și a războiului hibrid informațional finanțat din surse externe, care a avut drept scop deturnarea, printr-o modalitate subversivă, a proceselor democratice din țară, a exprimării libere de către cetățeni a opțiunilor pe marginea subiectelor de importanță majoră pentru stat și populație, urmărindu-se substituirea priorităților cetățeanului cu o agendă străină intereselor naționale; etc*”.

e) **decizia Consiliului Suprem de Securitate din 20 ianuarie 2025, la aceeași temă privind combaterea corupției politice și a celei electorale**, emisă în contextul unei ședințe a Consiliului unde au fost evaluate progresele în combaterea corupției politice și a celei electorale.

Ținând cont de gravitatea carențelor în activitatea unor instituții cu competențe de prevenire și combatere a corupției politice și a celei electorale, inclusiv perpetuarea acestor deficiențe, Consiliul Suprem de Securitate, a decis, cu titlu de recomandare prioritară **„consolidarea arhitecturii instituționale a organelor responsabile de combaterea corupției”**.

¹ Procuratura Generală, Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Inspectoratul General al Poliției, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Comisia Electorală Centrală etc.

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146273&lang=ro

Instituțiile de drept, în forma actuală, au fost constituite în alte realități și erau dedicate să contracareze alte forme și tipuri de fenomene infracționale, cu o arhitectură plăsmuită de sistemele de guvernare din perioadele respective, și care la zi sunt depășite de transformările prin care a trecut lumea criminală și provocările la nivel regional, impunându-se necesitatea de adaptare și îmbunătățire a acestora, astfel încât să fie capabile să ofere un răspuns proporțional riscurilor majore cu care în prezent se confruntă statul.

Din anul 2021, s-au depus eforturi în adaptarea normativă³ a instituțiilor juridice existente, așa numitele îmbunătățiri *software*, care au adus anumite rezultate în contracararea infracționalității în formele sale actuale.

Totuși, cea mai recentă și de proporții fraudă electorală, care a avut loc în toamna anului 2024, odată cu alegerile prezidențiale și referendumul republican național privind Integrarea europeană a Republicii Moldova, au demonstrat că situația era la limită să scape de sub control și doar antrenarea tuturor instituțiilor de aplicare a legii, în contracararea infracțiunii masive, a permis să răspundă la amenințările asupra Statului de drept.

Astfel, evenimentele din toamna anului 2024 au demonstrat că ajustările menționate ale cadrului normativ nu au fost suficiente pentru a eficientiza activitatea instituțiilor de drept ale statului, impunându-se reorganizări ale structurilor de aplicare a legii, astfel încât acestea să acționeze în consonanță și nu separat cum este în prezent. Aceste modificări, după natura lor reprezintă reconfigurări *hardware* și țin de adaptarea sistemului organelor de drept corespunzător pericolelor descrise.

În consolidarea ideii privind necesitatea de reorganizare pot fi prezentate multiple exemple de interconexiune a crimelor de corupție la nivel înalt cu grupurile criminale organizate sau organizațiile criminale, care acționează în consens, pe când procuraturile specializate acționează fiecare în mod individual, în limita mandatului său, deseori realizând doar investigații pe fragmente de infracțiuni de proporții, ceea ce evident că duce la reducerea substanțială a eficacității activității de contracarare a crimelor de categoria respectivă.

Ținând cont de aspecte procesuale, schimbul de informații dintre aceste două unități este unul sectorial. Mai mult, competențele instituționale ale acestor două procuraturi specializate generează dificultăți în stabilirea instituției responsabile de examinarea cazurilor de proporții, unde sunt vizate utilizarea ilegală a fluxurilor financiare și utilizarea cripto-monedelor în realizarea crimele de corupție, implicarea organizațiilor criminale în corupție la nivel înalt, pătrunderea grupurilor criminale organizate în sistemul public prin acte de corupție și utilizarea instituțiilor și angajaților statului în acțiuni subversive etc.

Combaterea corupției și a crimei organizate reprezintă una dintre prioritățile strategice ale Republicii Moldova. Această misiune este crucială pentru consolidarea statului de drept, protejarea valorilor democratice și dezvoltarea unei societăți echitabile și sigure. Crearea unei procuraturi specializate, care să gestioneze integrat aceste domenii complexe, este o măsură esențială pentru a răspunde provocărilor generate de diversificarea și intensificarea activităților infracționale.

³ A se reține modificările Codului penal privind categorii de infracțiuni privind corupția (inclusiv cea electorală) și securitatea națională dar, și modificările Codului de procedură penală privind competențele organelor de urmărire penală și a Procuraturilor specializate.

Această inițiativă reprezintă un pas decisiv în direcția reformării sistemului procuraturii, astfel încât să poată oferi un răspuns eficient și coordonat la fenomenele infracționale cu impact semnificativ asupra stabilității economice și sociale a țării.

Prin **definirea clară a atribuțiilor și autonomiei noii procuraturi**, aceasta ar putea opera în afara influențelor politice, ceea ce este esențial pentru investigarea cazurilor de corupție politică și electorală.

De asemenea, utilizarea unor mecanisme stricte de supraveghere și raportare ar preveni abuzurile și ar asigura responsabilitatea instituțională. Printr-o structură independentă și bine reglementată, Republica Moldova ar putea deveni un model regional de bune practici în combaterea infracționalității organizate.

II. Crima organizată și corupția sunt fenomene infracționale aflate într-o legătură strânsă. Motivația creării unei organizații criminale constă în dorința de a obține profituri din activitatea infracțională desfășurată, și cât mai uriașe. Motivația financiară a celor implicați în săvârșirea crimei organizate, dar și pericolul social al unei atare forme a criminalității este evidențiată în următoarele pasaje din considerentele 1-3 ale *Directivei (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea activelor*⁴, adoptată la 24 aprilie 2024:

- „Câștigul financiar constituie principalul motiv care stă la baza criminalității organizate care funcționează transfrontalier, inclusiv a rețelelor infracționale cu grad ridicat de risc”;

- „Organizațiile criminale au devenit operatori economici la nivel mondial cu obiective antreprenoriale. Privarea infractorilor de profiturile lor ilicite este esențială pentru a le perturba activitățile și a-i împiedica să se infiltreze în economiile legitime”;

- „Evaluarea amenințării pe care o reprezintă formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată (SOCTA) efectuată de Europol în 2021 a evidențiat amenințarea tot mai mare reprezentată de criminalitatea organizată și de infiltrarea criminalității. Datorită veniturilor mari generate de criminalitatea organizată, care se ridică la cel puțin 139 de miliarde EUR în fiecare an și care sunt spălate într-o măsură tot mai mare prin intermediul unui sistem financiar paralel subteran, disponibilitatea unor astfel de produse provenite din săvârșirea de activități infracționale reprezintă o amenințare semnificativă la adresa integrității economiei și a societății, erodând statul de drept și drepturile fundamentale”. Iar în considerentul 9 din aceeași directivă este nuanțat caracterul poli-infracțional al organizațiilor criminale implicate într-o gamă largă de activități ilicite pe diferite piețe, dar și cooperarea sistemică și orientată spre profit a acestora.

În esență, așa cum este stipulat și în textul art. 47 alin. (1) din *Codul penal*, scopul creării organizațiilor (asociațiilor) criminale constă în încercarea de a influența activitatea economică și de altă natură a persoanelor fizice și juridice sau de a le controla, în alte forme, în vederea obținerii de avantaje și realizării de interese economice, financiare sau politice. Evident, pentru a facilita atingerea acestor obiective, *i.e.* pentru a putea influența sau controla o activitate economică (care să

⁴ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401260&qid=1720780389730

aducă profituri), în cele mai dese cazuri se recurge la diverse acte de corupție. Se dovedește că tocmai utilizarea unor asemenea instrumente (de corupere), de către organizațiile criminale, sunt cele mai eficiente. În dese cazuri, sursa mitei are și ea un caracter ilicit, provenind din fapte infracționale aducătoare de profituri, comise de grupările și organizațiile criminale.

III. Conexiunea între crima organizată și corupție reiese din textul mai multor instrumente internaționale, inclusiv din conținutul unor acte UE.

Astfel, de exemplu, în *Preambulul Convenției ONU împotriva corupției*⁵ se indică asupra preocupării statelor părți la Convenție asupra „*legăturii existente între corupție și celelalte forme ale criminalității, în special criminalitatea organizată*”.

Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15 noiembrie 2000, în vigoare pentru Republica Moldova din 16 octombrie 2005⁶, cuprinde chiar și reglementări privind corupția. Mai exact, la art. 8 din Convenție (incriminarea corupției) sunt redată elementele constitutive ale coruperii pasive și ale celei active. Iar art. 9 din Convenție conține măsuri împotriva corupției.

Aceeași interdependență strânsă între crima organizată și corupție este notată în *Preambulul la Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția*, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999⁷.

De asemenea, în considerentul 3 din *Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea activelor* se arată: „*Organizațiile criminale reinvestesc, de obicei, o parte din profiturile lor obținute din activități infracționale pentru a crea o bază financiară care să le permită să continue astfel de activități. În plus, organizațiile criminale recurg adesea la violență, amenințări, intimidare sau corupție, pentru a dobândi controlul asupra unor întreprinderi, pentru a obține concesiuni, autorizații, licitații sau granturi, pentru a obține profituri sau avantaje ilicite sau pentru a se infiltra în infrastructuri-cheie, cum ar fi centrele logistice. Prin urmare, astfel de organizații criminale afectează în mod negativ libertatea concurenței sau influențează deciziile autorităților publice, punând în pericol statul de drept și democrația*”.

În considerentul 6 din *Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat*⁸ se subliniază următoarele: „*obiectivul Uniunii este acela de a oferi cetățenilor un nivel ridicat de protecție într-un spațiu de libertate, securitate și justiție, obiectiv care trebuie realizat prin prevenirea și prin combaterea criminalității, organizate sau de alt tip, și în special a corupției*”.

Potrivit Comunicării Comisiei Europene către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor referitoare la Strategia UE de combatere a criminalității organizate 2021-2025⁹, „*Grupurile infracționale organizate își folosesc profiturile ilegale pentru a se infiltra în*

⁵ <https://www.ani.md/sites/default/files/Conventia%20ONU.pdf>

⁶ https://www.antitrafic.gov.md/public/files/Conventia_ONU_crima_transdroguri.pdf

⁷ https://www.cna.md/public/files/legislatie/conventia_penala_privind_coruptia.pdf

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003F0568>

⁹ https://www.cdep.ro/afaceri_europene/afeur/2021/fi_3176.pdf

economia legală și în instituțiile publice, inclusiv prin corupție, erodând statul de drept și drepturile fundamentale și subminând dreptul oamenilor la siguranță, precum și încrederea lor în autoritățile publice”.

Potrivit aceleiași comunicări, „Parlamentul European subliniază că eradicarea criminalității organizate, a fraudei și a corupției trebuie să reprezinte o prioritate politică pentru UE, cooperarea polițienească și judiciară între statele membre fiind, în acest sens, crucială”.

În partea introductivă a Raportului din 2021 al Europol, *Analiza amenințărilor privind criminalitate organizată gravă*¹⁰ (SOCTA 2021), între principalele constatări se indică referitor la relația între criminalitatea organizată și corupție: „Corupția este o caracteristică a majorității, dacă nu a tuturor, activităților infracționale din UE. Corupția are loc la toate nivelurile societății și poate varia de la mită mărunță la scheme complexe de corupție de milioane de euro. Corupția erodează statul de drept, slăbește instituțiile statelor și frânează dezvoltarea economică. Corupția este o amenințare-cheie care trebuie abordată în lupta împotriva criminalității grave și organizate. Aproape 60% din grupurile infracționale raportate pentru SOCTA 2021 sunt implicate în acte de corupție”.

IV. Interdependența crimei organizate și a corupției este desprinsă și din caracterul transfrontalier al acestora. În considerentul 1 din *Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat* se punctează următoarele: „În cursul ultimilor ani a avut loc, concomitent cu globalizarea, o creștere a schimburilor transfrontaliere de bunuri și servicii. Astfel, orice act de corupție apărut în sectorul privat al unui stat membru nu mai este doar o problemă națională, ci și o **problemă transnațională** împotriva căreia o acțiune comună a Uniunii Europene constituie instrumentul de luptă cel mai eficient”.

V. Elemente comparative privind organizarea judiciară

Concentrarea combaterii celor mai grave manifestări ale criminalității la nivelul unei singure instituții judiciare competente și consecințele practice ale unei asemenea opțiuni pot fi analizate inclusiv și într-o manieră comparativă, cercetându-se în acest sens instituția de profil reglementată în Croația, încă din 2001 (modelul de funcționare și eficiența acesteia au constituit, așadar, și obiect al evaluării din partea instituțiilor Uniunii Europene, în procesul de aderare – în urma căruia Croația a devenit stat membru UE la 1 iulie 2013).

USKOK – Oficiul pentru Reprimarea Corupției și Crimei Organizate¹¹ funcționează pe aceste baze care sunt vizate de noi în contextul posibilei creări a unei entități similare la noi în țară; iar în privința caracterului adecvat al exercitării atribuțiilor de către această structură din Croația, este relevantă sursa de informații reprezentată de Raportul privind Statul de Drept elaborat de Comisia Europeană¹² (a se vedea rapoartele începând cu 2020). Elementele reținute în anul 2024 și în legătură

¹⁰ <https://www.europol.europa.eu/publications-events/main-reports/socta-report>

În luna martie 2025 se estimează publicarea următoarei evaluări de către Europol.

¹¹ <https://uskok.hr/en/jurisdiction>

¹² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle_en

cu care au fost formulate recomandări¹³ pentru funcționarea acestei instituții se referă la modificări legislative de corelare, creșterea capacității instituționale, cu accent pe reducerea duratei soluționării cauzelor.

Elementele comparative menționate se rețin ca fiind cu relevanță și pentru prezentul proiect, având în vedere comparabilitatea la nivelul populației Republicii Moldova și Croației, precum și pe baza setului de infracțiuni care intră în sfera celor două fenomene infracționale grave (corupție, respectiv criminalitate organizată).

Conform art. 21 din *Legea Croației privind Oficiul pentru Reprimarea Corupției și Crimei Organizate*¹⁴, în competența USKOK sunt atribuite, inter alia, următoarele infracțiuni: abuz în exercitarea funcțiilor guvernamentale; acceptarea mitei; acceptarea mitei în operațiunile economice; oferirea mitei și oferirea mitei în operațiunile economice; abuzul de putere și de autoritate oficială, în cazul în care aceste infracțiuni au fost comise de o persoană oficială; răpirea; constrângerea; traficul de ființe umane și sclavia; transferul ilegal de persoane peste frontiera de stat; extorcare; șantaj; spălare de bani; colectarea ilegală de creanțe; abuzul de stupefiante; toate infracțiunile comise de acest grup sau organizație criminală, cu excepția infracțiunilor împotriva Republicii Croația și a forțelor armate; o infracțiune săvârșită în legătură cu activitatea unui grup de persoane sau a unei organizații criminale pentru care este prevăzută o pedeapsă cu închisoarea mai mare de trei ani și dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul a două sau mai multe state sau dacă o parte semnificativă a pregătirii sau planificării acesteia a fost efectuată în alt stat; organizatorii unui grup de persoane sau ai unei organizații criminale pentru săvârșirea infracțiunilor de proxenetism, comerț ilicit cu aur și evitarea controlului vamal; spălare de bani, evaziune fiscală și alte taxe etc.

VI. Atât corupția, cât și crima organizată reprezintă fenomene socialmente periculoase ce pun în pericol securitatea statului, statul de drept, fiind, în același timp, veritabile obstacole în dezvoltarea normală a economiei și a societății.

În măsura în care grupurile criminale sunt implicate în coruperea funcționarilor și în penetrarea sistemului financiar global, crima organizată (inclusiv cea transfrontalieră), alături de corupția și faptele conexe corupției, reprezintă amenințări sporite la adresa securității naționale.

De altfel, potrivit *Strategiei securității naționale a Republicii Moldova*, aprobată prin *Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 391 din 15 decembrie 2023*¹⁵, corupția și practicile cleptocratice, dar și criminalitatea organizată și/sau transfrontalieră, constituie amenințări la adresa securității naționale.

¹³ https://commission.europa.eu/document/download/9abb25c0-0dfe-4006-8753-257844de834e_en?filename=27_1_58065_coun_chap_croatia_en.pdf

„Strategia anticorupție are în vedere revizuirea Codului de procedură penală și a Legii privind USKOK, precum și creșterea capacității procuraturii specializate, de asemenea în vederea asigurării finalizării procedurilor într-un termen rezonabil”.

¹⁴ <https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/files/file/dokumenti/prevodenje/zakoni/11-Zakon-o-Uredu-za-suzbijanje-korupcije-i-organiziranog-kriminaliteta---neslu%C5%BEbeni-pro%C4%8Di%C5%A1%C4%87eni-tekst-NN-76-09.-116-10.-145-10.-57-11.-136-12.-148-13-ENG.pdf>

¹⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141253&lang=ro

În vederea realizării obiectivelor naționale de securitate și apărare, implicit Combaterea amenințărilor, a riscurilor și a vulnerabilităților, Strategia stabilește, *inter alia*, următoarele direcții de acțiune: „armonizarea legislației și a politicilor naționale cu normele europene în domeniul **combaterii criminalității financiare, a celei organizate și a corupției**; dezvoltarea și aplicarea programelor de informare și de educație a populației pentru a crește gradul de conștientizare și de implicare a cetățenilor în prevenirea și **combaterea criminalității organizate și a corupției**; îmbunătățirea mecanismelor legale de combatere a finanțării ilegale a partidelor și a corupției electorale; îmbunătățirea calității și reducerea duratei fazei de urmărire penală în cazurile de **crimă organizată, crime economice și de corupție**”.

Prin corupție, fraudarea de fonduri externe, spălarea banilor, prin slăbirea instituțiilor statului și pierderea încrederii cetățenilor în existența statului de drept, crima organizată subminează bazele democratice și economice ale societății.

VII. Caracterul interdependent al corupției și al crimei organizate rezultă, inclusiv din conținutul articolelor din Partea Specială a Codului penal ce cuprind incriminări în sfera infracțiunilor de corupție și a celor conexe corupției. Așadar, de exemplu, în textul art. 324 din *Codul penal* (articol ce prevede răspunderea pentru infracțiunea de corupere pasivă) este stipulat, în calitate de semn circumstanțial agravant, faptul săvârșirii infracțiunii „*în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale*”. O circumstanță agravantă similară regăsim în textul: art. 324¹ din *Codul penal* (coruperea politică pasivă), art. 325 din *Codul penal* (coruperea activă), art. 325¹ din *Codul penal* (coruperea politică activă), art. 326 din *Codul penal* (traficul de influență), art. 327 din *Codul penal* (abuzul de putere sau abuzul de serviciu), art. 333 din *Codul penal* (luarea de mită), art. 334 din *Codul penal* (darea de mită). Inserarea unei asemenea circumstanțe agravante în textul normelor sus-indicate constituie expresii ale intenției de prevenire și combatere a două fenomene infracționale interdependente. Acest fapt demonstrează, în mod reiterat, legătura strânsă între crima organizată și corupția, dar și alte fapte conexe corupției.

Crearea unei Procuraturi specializate Combaterea corupției și crimei organizate va duce la dispariția cazurilor de conflict negativ de competență atunci când pe cazurile de corupție, corupție electorală, de finanțare ilegală a partidelor politice în scop de corupere electorală sunt implicate grupările criminale, inclusiv din afara țării. Noua procuratură specializată va avea un număr mare de procurori, ofițeri de urmărire penală, ofițeri de investigații, consultanți și specialiști, care prin efort conjugat vor investiga mai operativ și mai eficient cazurile de corupție, de corupție electorală, de finanțare ilegală a partidelor, inclusiv cu implicarea directă a grupărilor criminale organizate.

Mai nou, urmează a fi reținut și faptul că crima organizată se află la intersecție cu infracțiunile de fraudare a intereselor financiare ale Uniunii Europene (fapte care, *lato senso*, trebuie apreciate drept infracțiuni conexe celor de corupție). De altfel, de exemplu, în legislația României aceste fapte sunt catalogate drept infracțiuni aflate în legătură directă cu infracțiunile de corupție, fiind localizate în conținutul *Legii nr. 78*

din 08 mai 2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție¹⁶.

Conexiunea între infracțiunile de fraudare a intereselor financiare ale Uniunii Europene și cele ce formează criminalitatea organizată se desprinde chiar din textul art. 332² din *Codul penal* – articol ce prevede răspunderea penală pentru delapidarea mijloacelor din fondurile externe. Mai exact, la lit. c) din alin. (3) al art.332² din *Codul penal* este înscrisă circumstanța agravantă „în interesul unui grup criminal organizat sau al unei organizații criminale”. De către Guvernul Republicii Moldova, în ședința din 15 ianuarie 2025 a fost aprobat un proiect de lege de modificare a *Codului penal*¹⁷, elaborat de către Ministerul Justiției, în vederea combaterii mai eficiente a fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene. *Inter alia*, printre propuneri se numără, completarea art. 240 din *Codul penal* (utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau din fondurile externe) și art. 332¹ din *Codul penal* (obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe) cu circumstanța agravanta „săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora”. Propunerile derivă din textul art. 8 al *Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 05 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal*¹⁸: „Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că, atunci când o infracțiune menționată la articolul 3, 4 sau 5 este săvârșită în cadrul unei organizații criminale în sensul Deciziei-cadru 2008/841/JAI, aceasta este considerată o circumstanță agravantă”.

În considerentul 9 din *Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea activelor* se indică, într-o manieră accentuată, asupra implicării tot mai mari a grupurilor infracționale organizate la săvârșirea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

În plan intern, în rezultatul analizelor sistemul anticorupție și sistemul de combatere a criminalității organizate, raportat la riscurile stabilite în legătură cu fenomenele criminale actuale, se atestă o implicarea directă a grupurilor criminale organizate în destabilizarea vectorului de dezvoltare a țării, a existenței statului de drept, prin acțiuni de corupere atât în sistemul instituțiilor publice, cât și a procesului electoral la toate nivelurile - local, regional și național.

Complexitatea și interconexiunile dintre corupția politică, corupția electorală, crima organizată, trădarea de patrie și terorism impun o abordare integrată. O astfel de procuratură specializată ar permite o coordonare mai eficientă a investigațiilor, reducerea timpilor de reacție și adoptarea unei strategii pro-active Combaterea acestor fenomene.

De exemplu, corupția electorală poate facilita accesarea în funcții publice a persoanelor implicate în activități de crimă organizată, care ulterior pot amenința stabilitatea națională prin acte de trădare sau acțiuni subversive împotriva statului. Investigarea acestor legături necesită echipe specializate, instruite să abordeze aceste amenințări interconectate.

¹⁶ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/22361>

¹⁷ https://gov.md/sites/default/files/document/attachments/nu-967-mj-2024_0.pdf

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017L1371&from=RO>

VIII. Examinarea comparativă a recomandărilor formulate de către Comisia de la Veneția pentru statele Consiliului Europei în privința garanțiilor procurorilor.

În cadrul de principii și standarde dezvoltat de Comisia de la Veneția, problema comasării unei instituții de procuratură a fost analizată cu privire la Polonia¹⁹ - discuția nefiind relevantă pentru Republica Moldova, întrucât situația examinată în Polonia constă în includerea Procuraturii în Ministerul Justiției și deținerea de către ministrul justiției și a funcției de procuror general.

O altă analiză mai apropiată de sensul măsurilor propuse prin prezentul proiect de lege se regăsește în **Opinia²⁰ 1079/2022 CDL-AD(2022)003 asupra proiectului de lege privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (România)**. Deși recunoaște că organizarea și structura unui serviciu de urmărire penală este o chestiune care trebuie decisă de autoritățile statului, Comisia de la Veneția a sprijinit specializarea instituțională în lupta împotriva corupției (a se vedea §18), or specializarea unei procuraturi nu este modificată, ci doar organizarea. Cât timp, în privința procurorilor referitor la schimbările instituționale preconizate, nu intervin măsuri care sunt legate de procurorul în persoană sau dependente de comportamentul său profesional, ci sunt de **natură generală**, Comisia de la Veneția a reținut că **măsurile respectă²¹ principiul independenței procurorilor**.

Comisia de la Veneția notează²² că: „În concluzie, modificările introduse ca urmare a reorganizării sistemului judiciar ar trebui să fie efectuate astfel încât să nu pună probleme în ceea ce privește administrarea justiției și tratamentul procurorilor inițial însărcinați. Aceste schimbări trebuie să garanteze că principiul independenței fiecărui procuror nu este afectat. Procurorii ar trebui să fie întotdeauna tratați cu respectul cuvenit poziției lor în cadrul serviciului de procuratură ca atare. Prin urmare, poziția lor trebuie să fie considerată independentă până la un anumit punct, dar nu în aceeași măsură ca cea a judecătorilor”.

IX. Crearea unei singure procuraturi specializate ar urma să fie o soluție mai eficientă, în condițiile în care se atestă o legătură indisolubilă între corupție și crima organizată. Aceasta ar permite o mai bună instrumentare a cauzelor penale.

Crearea unei structuri centralizate ar permite, de asemenea, o mai bună colaborare internațională, facilitând schimbul rapid de informații cu alte state și organizații internaționale.

Republica Moldova ar putea, printr-o structură unificată și bine coordonată, să recupereze anual bunuri evaluate la sute de milioane de lei, contribuind astfel la creșterea veniturilor bugetare. Aceste fonduri ar putea fi reinvestite în educație, sănătate sau infrastructură etc.

Soluția privind unificarea Procuraturii Anticorupție și a Procuraturii Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale într-o singură structură specializată

¹⁹ CDL-AD(2017)028, Poland - Opinion on the Act on the Public Prosecutor's office, as amended, §§ 91, 95 and 99

²⁰ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2022\)003-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2022)003-e)

²¹ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)019-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)019-e) Opinia 1036/2021 din 5 iulie 2021 CDL-AD(2021)019 (același proiect de lege, la o etapă diferită de redactare); a se vedea § 38 – final.

²² § 42 – Opinia 1036/2021 din 5 iulie 2021, precitată

are potențialul de a genera multiple beneficii economice și sociale, contribuind mai eficient la dezvoltarea statului de drept și la creșterea calității vieții cetățenilor Republicii Moldova.

Prin consolidarea competențelor și eliminarea conflictelor de competențe, structura unificată va putea reacționa mai rapid și eficient la fenomenele infracționale complexe. Experiențe internaționale arată că implementarea unor astfel de structuri poate reduce rata infracționalității, în special în cazurile de corupție și crimă organizată.

Totodată, structura unificată va permite o mai bună utilizare a tehnologiilor moderne de investigație, inclusiv utilizarea inteligenței artificiale pentru analizarea fluxurilor de date complexe, ceea ce va crește considerabil eficiența investigațiilor.

Crearea unei instituții specializate și transparente va crește încrederea publicului în instituțiile statului. Cetățenii vor percepe statul ca fiind mai eficient și angajat în combaterea corupției și a crimei organizate, ceea ce va stimula participarea civică și respectarea legii. Combaterea eficientă a terorismului și a rețelilor criminale transfrontaliere va spori nivelul de siguranță percepută de populație. Această percepție de siguranță va contribui la stabilitatea socială și va stimula dezvoltarea comunităților locale.

O instituție puternică și eficientă, care respectă standardele internaționale, va poziționa Republica Moldova ca un partener de încredere în cooperarea internațională. Acest lucru va facilita accesul la finanțări internaționale și parteneriate strategice, precum cele cu Europol și Interpol. Totodată, o astfel de structură va permite Republicii Moldova să participe activ în inițiativele globale de combatere a criminalității, sporindu-și poziția și credibilitatea în sectorul dat pe scena internațională.

Crearea unei Procuraturi specializate Combaterea corupției și crimei organizate reprezintă un pas necesar pentru dezvoltarea durabilă a statului de drept și pentru încurajarea unui climat social și economic stabil într-o țară care aspiră la integrarea europeană. Această reformă va adresa deficiențele actuale, va eficientiza alocarea resurselor și va spori încrederea cetățenilor în instituțiile statului, oferind totodată un model de bune practici în regiune.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege a fost elaborat reieșindu-se din conceptul creării unei procuraturi specializate unice noi – **Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (în continuare - PACCO)**, care va prelua mandatul și va fi succesorul de drept al celor două procuraturi specializate existente la moment și care sunt prevăzute de *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură* (Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare - PCCOCS) și Procuratura Anticorupție (în continuare - PA)).

Drept consecință, fără a se renunța la conceptul generic de procuratură specializată (care derivă din prevederile art. 7 alin. (1) din *Legea nr. 3/2016 – „(1) Procuratura este un sistem unic, care include: a) Procuratura Generală; b) procuraturile specializate; c) procuraturile teritoriale.”*, dar și din cele ale

art. 9 din legea respectivă, unde sunt definite trăsăturile de bază ale procuraturilor specializate), care de altfel apare sporadic și în norme juridice dintr-un șir de alte acte normative (în paralel cu norme unde se menționează expres denumirea celor două procuraturi specializate existente la moment – PCCOCS și PA), se va veni cu o schimbare de paradigmă în acest sens, care presupune abrogarea *Legii nr. 159/2016 cu privire la procuraturile specializate*, ce oferă un cadru juridic generic de reglementare a modului de organizare și funcționare a procuraturilor specializate, instituite prin *Legea nr. 3/2016* (care este deja dezvoltat suplimentar în regulamentele proprii de activitate ale celor două procuraturi specializate existente la moment – PCCOCS și PA) și consacrarea, în schimb, a unei legi speciale, al cărei obiect de bază va fi reglementarea particularizată a modului de organizare și funcționare a procuraturii specializate concrete – PACCO.

În raport cu prevederile de la art. 9 alin. (1) și (2) din *Legea nr. 3/2016* (ce stabilesc că „(1) *Procuraturile specializate activează în anumite domenii speciale și își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova. În sistemul Procuraturii activează Procuratura Anticorupție și Procuratura Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. În caz de necesitate, prin lege, pot fi create și alte procuraturi specializate.* (2) *Atribuțiile, competența, organizarea și funcționarea procuraturilor specializate se reglementează prin legi speciale, legislația procesual-penală și propriile regulamente de activitate.*”) vom preciza că soluția propusă prin proiect nu presupune renunțarea la posibilitatea abstractă de a se crea și alte procuraturi specializate în viitor, dacă se va considera aceasta necesar, ci doar la optica potrivit căreia toate aceste procuraturi specializate ar urma să se încadreze într-un tipar unic (oferit la moment de *Legea nr. 159/2016*) cu consacrarea particularităților distincte doar în cadrul regulamentelor de activitate ale acestora, aprobate prin ordine ale Procurorului General. În schimb la aceasta, pe viitor se propune o viziune potrivit căreia fiecare procuratură specializată (începând cu PACCO, care se propune a fi creat la momentul de față) să beneficieze de propria sa reglementare la nivel de lege organică (abordare care, de altfel, e similară și cu modelul invocat deja din Croația (USKOK), dar și cu cel existent în România, unde Direcția Națională Anticorupție (prin *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 43/2002*) și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (prin *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 78/2016*) beneficiază de reglementări separate fiecare) și care considerăm că reprezintă o abordare superioară, dar și mai flexibilă în contextul dat.

Cu referire nemijlocită la proiectul legii cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate vom preciza faptul că aceasta nu derivă conceptual de la modelul existent în cadrul *Legii nr. 159/2016*, fiind păstrate în acest sens structura generală a legii și reglementările relevante din

cadrul articolelor respective, dar cu ajustarea corespunzătoare faptului că acestea vizează și se vor aplica nemijlocit cu referire la PACCO.

Unica diferență notabilă, care merită a fi reținută expres și explicată în cadrul prezentei note de fundamentare vizează includerea în proiect a unei prevederi noi în raport cu prevederile actuale ale *Legii nr. 159/2016* (este vorba despre art. 6 din proiect), care va reglementa evaluarea performanțelor procurorului-șef al PACCO. Cu referire la această prevedere din proiect urmează a fi menționat faptul că ea în esență transpune în raport cu procurorul-șef al PACCO un mecanism existent deja, ce îl vizează pe Procurorul General, și care este reglementat în cadrul art. 31¹ din *Legea nr. 3/2016*. Odată cu adoptarea acestei prevederi se vor crea premisele pentru ca, în premieră, performanțele procurorului-șef al procuraturii specializate (în speță – PACCO) să poată fi evaluate de către o comisie de evaluare, constituită ad-hoc de Consiliul Superior al Procurorilor (evaluare realizată în scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută).

Evaluarea performanțelor procurorului-șef al PACCO va putea fi inițiată exclusiv la sesizarea Procurorului General sau a cel puțin 1/3 din membrii Consiliului Superior al Procurorilor și nu va putea avea loc mai des decât o dată la doi ani, aceasta putând viza doar perioada precedentă datei evaluării în care persoana a activat efectiv. Pentru aceeași perioadă de activitate, nu pot fi inițiate mai multe proceduri de evaluare.

Activitatea procurorului-șef al PACCO ar urma să fie evaluată prin prisma aceluiași criterii ca și activitatea Procurorului General și anume: a) competența managerială; b) competența profesională; c) eficiența; d) comunicarea eficientă internă și externă.

În urma evaluării performanțelor procurorului-șef al PACCO, comisia de evaluare întocmește, în termen de cel mult 30 de zile, un raport motivat prin care propune acordarea unuia dintre următoarele calificative: „excelent”, „bine”, „nesatisfăcător”. Raportul cu calificativul propus, cel care are caracter consultativ, se prezintă Consiliului Superior al Procurorilor, care, în rezultatul examinării acestuia, adoptă o hotărâre cu privire la acordarea unuia dintre calificativele „excelent” „bine”, „nesatisfăcător” sau, dacă consideră că evaluarea efectuată de comisie a avut loc cu încălcarea procedurii și această încălcare a avut un efect determinant asupra rezultatelor evaluării, adoptă o hotărâre de restituire a raportului pentru repetarea procedurii de evaluare a performanțelor. Efectul cel mai notabil al acestei proceduri este că în cazul adoptării hotărârii privind acordarea calificativului „nesatisfăcător”, Consiliul Superior al Procurorilor va putea propune Procurorului General eliberarea din funcție a procurorului-șef al PACCO înainte de finalizarea mandatului acestuia.

Este oportun a se reține în acest sens că prevederile din proiect referitoare la evaluarea performanțelor procurorului-șef al PACCO transpun o versiune îmbunătățită în timp a mecanismului de evaluare existent deja în privința Procurorului General, inclusiv urmare a recepționării opiniei Comisiei de la

Veneția pe marginea mecanismului dat (se are în vedere *Opinia Comisiei cu nr. CDL-AD (2021)047*²³) și a ajustării prevederilor date la considerentele expuse în opinia dată.

O altă reglementare nouă din cadrul proiectului de lege (în raport cu prevederile actuale din *Legea nr. 159/2016*) este legată de faptul că în cadrul art. 3, unde va fi stabilit domeniul de competență al PACCO, se va preciza expres rolul și atribuțiile concrete ale acesteia, PACCO urmând a fi specializată în două domenii:

a) combaterea infracțiunilor de corupție și a actelor conexe actelor de corupție, și

b) în combaterea criminalității organizate, a terorismului și a torturii, cu următoarele atribuții specifice:

1. va exercita urmărirea penală în cauzele de corupție și cele conexe actelor de corupție, infracțiunile de tortură, infracțiunile cu caracter terorist și în cele privind infracțiunile săvârșite de o organizație criminală, precum și în alte cauze date în competența sa, conform legislației procesual-penale;

2. va conduce urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile în care urmărirea penală este exercitată de către organele de urmărire penală ale organelor centrale de specialitate;

3. va exercită sau va conduce urmărirea penală în cauzele transmise acesteia pentru instrumentare de către Procurorul General;

4. va reprezenta învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele menționate în punctele anterioare.

Alături de textul nemijlocit al legii ce va reglementa PACCO, este necesar a se menționa faptul că consacrarea acesteia în schimbul celor două procuraturi specializate existente la moment (PCCOCS și PA) va crea necesitatea a se realiza ajustările necesare și în cadrul altor legi care conțin prevederi unde se fac referințe expres la cele două procuraturi ce urmează a fi lichidate.

Așadar, în scopul respectării prevederilor art. 63 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017* cu privire la actele normative, proiectul de lege include și o anexă cu legi în cadrul cărora se propun operarea unui șir de modificări și care vizează:

- *Legea nr. 1325/1997 pentru aprobarea Clasificatorului general al legislației;*

- *Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003;*

- *Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;*

- *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură;*

- *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;*

- *Legea integrității nr. 82/2017;*

²³ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2021\)047-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2021)047-e)

- *Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative;*
- *Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024.*

Dintre cele mai esențiale intervenții ce se propun a fi realizate în cadrul normativ conex, pot fi menționate:

A) reglementarea în *Codul de procedură penală* a competenței materiale a noii Procuraturi – Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

Astfel, Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate va avea următoarea competență:

(1) Va exercita urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din *Codul penal nr. 985/2002*:

1) dacă au fost săvârșite de: a) persoane al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova, cu excepția aleșilor locali, alții decât cei specificați la lit. b); b) primari, viceprimari, consilieri locali ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender; c) persoane care sunt investite în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern; d) funcționari publici de conducere de nivel superior; e) inspectori-judecători din cadrul Inspecției judiciare sau inspectori din cadrul Inspecției procurorilor; f) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia; g) directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat; h) directorul adjunct al Serviciului Vamal; i) directorul și directorul adjunct al Agenției Achiziții Publice; j) șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției, șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și șeful adjunct al Inspectoratului General de Carabinieri; k) directorul general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină; l) colaboratorii Centrului Național Anticorupție în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu; m) ofițerii de informații și securitate;

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, a serviciilor, a privilegiilor, a avantajelor sub orice formă și a altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 10 000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 100 000 de unități convenționale.

(2) Va exercita urmărirea penală în cazul:

- 1) infracțiunilor cu caracter terorist în sensul art. 134¹¹ din *Codul penal*;
- 2) infracțiunilor prevăzute la art. 135–144, art. 166¹ alin. (3) și (4), art. 279, 283, 284, 295–295², 337–346 și 352² din *Codul penal*;
- 3) infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (5) și art. 181³ din *Codul penal*;

4) infracțiunii prevăzute la art. 243 din *Codul penal*, dacă bunurile provin din infracțiunile date în competență conform prezentului articol ori dacă infracțiunea a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală;

5) infracțiunilor prevăzute la art. 244, 248–248² și 249 din *Codul penal*, dacă valoarea în vamă a mărfurilor, a drepturilor de import sau a prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește valoarea de 50000 de unități convenționale;

6) infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave săvârșite de un grup criminal organizat în sensul art. 46 din *Codul penal*, cu excepția celor menționate la art. 269 din prezentul cod;

7) infracțiunilor săvârșite de o organizație (asociație) criminală în sensul art. 47 din *Codul penal*, cu excepția celor menționate la art. 269 din prezentul cod.

(3) Va exercita urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.191 din *Codul penal nr. 985/2002* dacă acestea au fost săvârșite cu folosirea situației de serviciu de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1).

(4) Va exercita urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.243 din *Codul penal nr. 985/2002* dacă bunurile provin din infracțiuni de corupție sau conexe actelor de corupție și infracțiunea a fost săvârșită de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1).

(5) Va exercita urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.325 și 326 din *Codul penal nr. 985/2002* dacă acestea au fost săvârșite în privința persoanelor specificate la alin. (1) pct. 1).

(6) Va conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală cu competență teritorială generală ale: 1) Ministerului Afacerilor Interne; 2) Serviciului Vamal; 3) Serviciului Fiscal de Stat.

B) Ajustarea dispozițiilor din *Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură*, în special, în ceea ce privește textul de lege ce cuprinde reglementări privind procuraturile specializate, în unison cu ideea substituirii PCCCOCS și PA cu PACCO.

C) Modificarea *Legii nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative* prin includerea procurorilor noii procuraturi specializate în categoria subiecților ce ar urma să fie evaluați în mod prioritar, dar și continuarea procedurilor de evaluare externă a integrității etice și financiare a procurorilor aflate în derulare.

D) Intervențiile în cuprinsul articolului 10 din *Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024*, prin care procurorii din cadrul PACCO vor beneficia de o valoare de referință sporită în raport cu restul procurorilor din țară (3000 de lei, față de 2850 lei), ceea ce ar trebui să constituie un moment suplimentar pentru sporirea atractivității funcțiilor din cadrul acestei procuraturi.

În fine, dată fiind specificitatea acestui proiect de lege, care vizează lichidarea a două procuraturi specializate din cadrul structurii Procuraturii și crearea, în schimb, a unei noi procuraturi specializate, acesta vine și cu o listă extinsă de prevederi finale și tranzitorii, care au scopul de a stabili momentul intrării în vigoare a proiectului de lege și măsurile necesare punerii în aplicare a acestuia, precum și măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări care urmează a fi abrogate sau înlocuite de noul act normativ. În acest sens, menționăm că la elaborarea dispozițiilor finale și tranzitorii din proiect s-a recurs și la o analiză a prevederilor similare din cadrul *Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură* (dat fiind faptul că la momentul adoptării acesteia la fel a avut loc lichidarea unui șir de procuraturi din țară - procuraturile de nivelul curții de apel, procuraturile militare și Procuratura de transport), precum și la experiența din exterior (fiind cercetate în acest sens prevederile *Legii nr. 49/2022 privind desființarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală (România)*).

Astfel, cu titlu inițial vom preciza că prin dispozițiile finale la proiect se propune ca, prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, prezentul proiect de act normativ să intre în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Această derogare se impune în mod imperativ, dat fiind necesitatea urgentă de a asigura crearea și operaționalizarea noii entități din cadrul structurii Procuraturii, acțiune care așa cum a fost indicat în cuprinsul prezentei note de fundamentare, urmează să asigure un pas înainte la dezvoltarea statului de drept și la creșterea calității vieții cetățenilor Republicii Moldova, dar care va contribui totodată și la implementarea unor considerente ale Curții Constituționale din cadrul *Hotărârii nr. 25 din 28 noiembrie 2024 cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor și la validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova* (ce vizau necesitatea întreprinderii unor acțiuni suplimentare în vederea eficientizării combaterii corupției electorale).

Celelalte dispoziții finale și tranzitorii din proiect vor asigura reglementarea aspectelor legate de:

- momentul constituirii PACCO (art. 11 alin. (3) din proiect);
- momentul încetării activității PCCOCS și PA (art. 11 alin. (4) din proiect);

- soarta procurorilor și celuilalt personal din cadrul procuraturilor specializate ce urmează a fi lichidate (art. 11 alin. (5)-(7) din proiect);

- aspectele legate de transferul patrimoniului, precum și a dosarelor/arhivei PCCOCS și PA către PACCO (art. 11 alin. (8)-(11) din proiect);

- sarcinile atribuite autorităților publice responsabile (Guvern, Consiliul Superior al Procurorilor, Procurorul General) în vederea asigurării punerii eficiente în aplicare a prevederilor prezentului proiect de lege (art. 11 alin. (13)-(20) din proiect);

- situația particulară a procurorilor care au trecut concursul pentru funcțiile în cadrul PACCO, în raport cu necesitatea parcurgerii procedurii de evaluare externă a integrității etice și financiare, prevăzute de *Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative* (art. 11 alin. (21)-(23) din proiect);

- garanțiile speciale legate de păstrarea drepturilor salariale ale procurorilor, procurorilor-șefi și adjuncților acestora care activează la moment în cadrul PCCOCS și PA și care vor fi transferați în cadrul procuraturilor teritoriale, urmare a lichidării acestora (art. 11 alin. (24)-(26) din proiect). Aceste garanții însă vor avea o natură temporară, reieșindu-se din considerentul că, subsecvent lichidării PCCOCS și PACO și creării PACCO, acești procurori la fel vor avea posibilitatea să candideze la ocuparea funcțiilor din cadrul noii procuraturi specializate, prin participarea la concursurile organizate în acest sens și prin parcurgerea subsecventă a procedurii de evaluare externă a integrității etice și financiare, asigurându-și astfel salvagardarea cu titlu definitiv a situației cu privire la remunerarea primită pentru activitatea profesională, în măsura în care va promova aceste proceduri. În măsura în care aceștia nu vor reuși să accedă în cadrul noii procuraturi specializate din varii motive (spre exemplu, nu vor dori să-și depună candidaturile la concursurile pentru ocuparea funcțiilor din cadrul PACCO), odată cu suplinirea tuturor locurilor vacante din cadrul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate cu procurori care au promovat procedura de evaluare externă a integrității etice și financiare, prevăzută de *Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative*, aceștia vor pierde drepturile salariale aferente funcțiilor pe care le-au deținut în cadrul PCCOCS și PA și vor beneficia pe viitor de drepturile salariale aferente funcțiilor de procuror pe care le dețin la momentul respectiv în cadrul procuraturilor teritoriale (ceea ce, într-o oarecare măsură, ar asigura o similitudine pentru acești subiecți cu situația în

care cele două procuraturi specializate nu ar fi fost lichidate, iar PACCO nu ar fi fost constituit, or, în cazul dat, ei oricum ar fi fost vizați de obligația de parcurgere a procedurii de vetting, prevăzută de *Legea nr. 252/2023*, iar în cazul în care ei nu ar fi promovat exercițiul respectiv, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (5) din legea respectivă, aceștia urmează să fie eliberați din funcțiile pe care le dețin în cadrul PCCOCS sau PA).

- conservarea temporară a situației pe cauzele penale gestionate de cele două procuraturi specializate, până în momentul în care PACCO ar urma să devină operațională și să preia atribuțiile corespunzătoare – măsurile care operează de drept și măsurile a căror realizare cade în sarcina autorităților competente (dispozițiile tranzitorii de la art. 12 din proiect).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Crearea unei procuraturi specializate ar permite concentrarea resurselor umane și logistice pe fenomenele deosebit de grave. Procurorii și personalul auxiliar ar putea fi selectați pe criterii stricte de competență, iar ulterior ar beneficia de instruiți periodice în domenii precum investigarea fluxurilor financiare ilicite, identificarea manipulării proceselor electorale, tehnici avansate de contracarare a acțiunilor submersive împotriva statului, combaterea rețelilor de crimă organizată transnațională. Prin intermediul acestor instruiți, personalul ar dobândi competențe esențiale pentru adaptarea la noile metode infracționale, care devin din ce în ce mai sofisticate și transfrontaliere.

Această abordare ar duce la creșterea calității actului de justiție și la îmbunătățirea gradului de soluționare a dosarelor complexe. De asemenea, o procuratură unificată și specializată ar semnala angajamentul ferm al statului în lupta împotriva corupției și criminalității organizate. Într-un context în care cetățenii percep o lipsă de eficiență și transparență în combaterea corupției și a crimei organizate, înființarea unei structuri dedicate ar contribui la consolidarea încrederii publice și la descurajarea comportamentelor infracționale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se anticipează că prezentul proiect urmează să aibă un impact asupra bugetului public național, care însă la momentul actual este dificil de stabilit, dat fiind faptul că acesta depinde de unele măsuri/decizii subsecvente ce urmează a fi luate de autoritățile publice responsabile de implementarea prevederilor proiectului.

În context, poate fi reținut însă faptul că eliminarea suprapunerilor instituționale și centralizarea resurselor vor conduce la scăderea cheltuielilor

administrative, de exemplu, reducerea costurilor legate de logistică, infrastructură, anumit personal administrativ repetitiv în ambele procuraturi fuzionate, poate duce la economisiri a unor anumite cantumuri din bugetele actuale alocate celor două entități ce se propun a fi lichidate. Aceste fonduri economisite ar putea fi redistribuite către investiții tehnologice și instruirea personalului, majorând impactul și eficiența structurii centralizate.

Din punct de vedere economic, reformarea și unificarea structurilor existente vor reduce cheltuielile administrative prin eliminarea redundanțelor instituționale și optimizarea alocării resurselor. Economii obținute din reducerea costurilor administrative vor putea fi redistribuite pentru implementarea tehnologiilor avansate și pentru dezvoltarea profesională a personalului.

De asemenea, este de precizat și disponibilitatea partenerilor de dezvoltare în susținerea activității noii procuraturi specializate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul legii este plasat pe pagina web oficială a Parlamentului (www.parlament.md)

7. Concluziile expertizelor

Proiectul propus, potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, va fi remis Ministerului Justiției și

Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și anticorupție. Va fi completat după efectuarea expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Modificările propuse necesită modificarea/ajustarea *Legii bugetului de stat pentru anul 2025*, dar și a *Legii 270/2018 privind sistemul unic de salarizare în sistemul bugetar*.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Consiliul Superior al Procurorilor, în baza propunerii Procurorului General, va aproba structura și statele de personal ale Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, și va iniția concursul pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

După încheierea concursului pentru funcția de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, Consiliul Superior al Procurorilor va transmite primii doi candidați pentru fiecare concurs pentru a fi evaluați în sensul *Legii nr. 252/2023*. Ulterior, după recepționarea rapoartelor Comisiei de Evaluare a Procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor va propune numirea în funcție a procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate.

Guvernul: va aloca resursele financiare necesare pentru achiziționarea echipamentului și altor necesități pentru a asigura activitatea Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate; va identifica sediul Procuraturii Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate și va aloca resursele financiare necesare pentru activitatea procuraturii nou create; va înainta propuneri de ajustare la *Legea bugetului de stat pentru anul 2025*.

Deputați

Igor Grosu
Igor Chiriac
Rosca Veronica
Adrian Belin
German Demetrescu